Dosarul nr.2a-1224/24
Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul central (judecător Alexandra Romanaș)

CURTEA DE APEL BĂLȚI
DECIZIE

07 noiembrie 2024 **mun. Bălți**

Colegiul Civil și de contencios administrativ
Instanța compusă din:
Președintele ședinței Natalia Chircu
Judecătorii: Ivan Parii, Dumitru Corolevschi
Grefier: Topada Olga

examinând, în ședință publică apelul declarat de apelantul Donos Tudor împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei sediul Central din 08 august 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Donos Tudor împotriva pârâtului Guminiuk Nicolae intervenient accesoriu Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat Oficiul Teritorial Bălți, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Uniunea Avocaților din Republica Moldova cu privire la constatarea nulității absolute a mandatului de avocat emis la data de 12.09.2014, constatarea violării art. 8 CEDO, restituirea taxei de stat și repararea prejudiciului moral,

a constatat:

Pretențiile reclamantului:

1. La data de 13 iulie 2022, Donos Tudor a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Guminiuk Nicolae intervenient accesoriu Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat Oficiul Teritorial Bălți, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Uniunea Avocaților din Republica Moldova cu privire la constatarea nulității absolute a actului juridic civil de reprezentare numit mandat de avocat emis la data de 12.09.2014, restituirea taxei de stat și repararea prejudiciului moral.
2. În motivarea acțiunii a invocat că, Guminiuk Nicolae deținând licența de avocat nr. 1682 din 17 iunie 2009 a emis ilegal un mandat de avocat care este un document oficial de strictă evidență cu regim special și pe baza acestui mandat de avocat a obținut date cu caracter personal a lui Donos Tudor, violând-ui astfel drepturile consacrate de at. 8 din Convenție și art. 28 din Constituție.

3. A relatat că, avocatul Guminiuk Nicolae deținând licența de avocat nr. 1682 din 17 iunie 2009, încalcă flagrant prevederile art. 11 alin. (3) al Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, art. 8 alin. (3) din Statutul profesiei de avocat nr. 302 din 08 noiembrie 2011 și prevederile din Capitolul II pct. 2 alin. (2) din Codul deontologic al avocaților din RM.
4. Susține că încălcând conștiincios aceste legi, avocatul Guminiuk Nicolae a confecționat ilegal un mandat de avocat la data de 12.09.2014 și care este un document oficial de strictă evidență cu regim special.
5. Consideră că acest mandat de avocat contravine pct.6 lit. h) şi i) din Hotărârea Guvernului nr.158 din 28.02.2013 „cu privire la aprobarea formularului şi modului de utilizare a mandatului avocatului şi al avocatului stagiar", fiindcă pentru valabilitatea acestui mandat era obligatoriu ca să fie indicată baza juridică ce dă naşterii dovezii de reprezentare, adică obligatoriu era necesar ca mandatul să conțină numărul contractului sau numărul deciziei de desemnare şi semnătura clientului.
6. Susține că, avocatul Nicolae Guminiuk, știind cu certitudine că mandatul de avocat confecționat de el este nul din start, fiindcă nu are împuternicire, a prezintat acest document instanței de judecată la Judecătoria Teleneşti, judecătorului Vasile Stihi, obținând ilegal calitate de apărător în procesul penal de acuzare a lui Donos Tudor.
7. Declară că avocatul Nicolae Guminiuk era conștient că sfidează legea, fiindcă Donos Tudor nu l-a contractat ca să-i apere interesele, iar Consiliul National pentru Asistență Juridică Garantată de Stat nu a emis o decizie de desemnare a lui așa cum prevede art.27 din Legea privind asistența juridică garantată de stat.
8. Mai notează că, avocatul Nicolae Guminiuk și-a asumat samavolnic drepturi inproprii, a confecționat ilegal mandatul de avocat, l-a prezintat judecătorului şi induce în eroare instanța că este avocat desemnat, ca ulterior să obțină acces la materialele cauzei penale unde se afla date cu caracter personal despre Donos Tudor (familie, adresă, evidență psihiatrică şi narcologică, copii, loc de muncă, antecedente penale, caracterizarea, alte date).
9. Consideră că astfel, avocatul Guminiuk Nicolae violează drepturile fundamentale ale lui Donos Tudor garantate de art.8 din Convenție şi art.28 din Constituție.
10. Mai explică reclamantul că, la data de 02.12.2014, în cadrul procesului judiciar aflat în Judecătoria Telenești, inculpatul Donos Tudor depune o cerere de înlăturare a avocatului Guminiuk Nicolae fiindcă nu este avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

11. Declară că avocatul Nicolae Guminiuk a conștientizat că nu are nici un drept de a fi avocatul dânsului, fiindcă nu a încheiat contract de asistență juridică cu el iar, Consiliul Naţional pentru asistență juridică garantată de stat nu la desemnat. În procesul verbal al ședinței de judecată este mențiunea avocatului Guminiuk Nicolae că a fost impus să îl apere.
12. Relevă că, deşi avocatul Nicolae Guminiuc era obligat imediat să înceteze fărădelegea sa, fiind somat de dânsul, era obligat să-şi anuleze mandatul de avocat emis, iar el timp de aproape doi ani, a violat drepturile fundamentale ale lui Donos Tudor și obține informații cu caracter personal aflate la dosar despre Donos Tudor, violându-i drepturile fundamentale ale lui Donos Tudor garantate de art.8 din Convenţie şi art.28 din Constituţie.
13. Relatează că la data de 06.05.2016, peste aproximativ 2 ani, avocatul Guminiuk Nicolae depune o cerere către Judecătorul Stihi Vasile cu următorul conţinut: „Prin prezenta vă aduc la cunoştinţă că CA N. Guminiuc încetează participarea în cadrul dosarului penal cu privire la inculparea lui Donos Tudor în lipsa contractului şi deciziei Oficiului Teritorial Bălţi al CNAJGS”.
14. Astfel, consideră că această cerere este o probă ce confirmă fărădelegea avocatului, fiindcă prin această cerere avocatul recunoaște lipsa contractului cu clientul şi lipsa desemnării sale. Însă drepturile fundamentale garantate de art.8 din Convenție şi articolul 28 din Constituție, avocatul Guminiuk Nicolae deja lea violat, fapta ilegală comisă de el s-a consumat.
15. Declară că prezenţa sa ilegală prin confecționarea ilegală a mandatului de avocat, a produs fals al actului justiției, falsificând mecanismul de asistență juridică garantată de stat, ca urmare s-a soldat cu privarea ilegală de libertate a lui Donos Tudor. Or, prin mandatul de avocat al său emis ilegal, adică fără împuterniciri, pe lângă faptul că a produs ingerințe în drepturile fundamentale, a contribuit la falsul actului justiției, falsificând mecanismul de asistenţă juridică garantată de stat, falsificând probele într-un proces de condamnare, care au stat la baza privării de libertate a lui Donos Tudor. Or prin prezența sa confirmată prin mandatul său confecționat ilegal, se atestă că audierea părților vătămate s-au produs în prezența apărătorului Nicolae Guminiuk care samavolnic a preluat calitate de apărător printr-un mandat confecționat ilegal.
16. Este de opinia că, fapta ilegală a lui Nicolae Guminiuk sfidează profesia de avocat, sfidează jurământul avocatului, care a fost baza eliberării licenței de avocat.
17. Invocă reclamantul că, contrar jurământului a confecționat ilegal mandatul de avocat, l-a prezentat instanței contribuind la falsul actului justiției, falsificând mecanismul asistenței juridice garantate de stat, acționând contrar

drepturilor lui Donos Tudor violîndu-i, iar la somare a refuzat să înceteze fărădelegea violând drepturile fundamentale, ca rezultat Donos Tudor a fost privat de libertate.

18. Indică reclamantul că Ministerul Justiţiei şi Consiliul Naţional pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, în cercetările sale au stabilit că acordarea asistenței juridice garantate de stat, în lipsa Deciziei de desemnare emisă de Oficiul Teritorial al CNAJGS, nu se consideră caz de asistență juridică garantată de stat.
19. Consideră că în astfel de împrejurări, asistența juridică garantată de stat, în condamnarea lui Donos Tudor a fost falsificată, libertatea lui Donos Tudor a fost furată prin complicitatea lui Nicolae Guminiuk care a confecționat ilegal mandat de avocat.
20. Explică că mandatul avocatului Nicolae Guminiuk, care se contestă, este un act juridic de reprezentare prevăzut inclusiv de capitolul V al Codului Civil, art. 1030 din Codul civil (în redacția până în 2019) şi art. 1472 din Codul civil (în vigoare din 01 martie 2019).
21. Totodată, mai indică că prin Avizul Consultativ nr. 4ac-3/13 al Plenului Curţii Supreme de Justiţie cu privire la modul de aplicare a Legii cu privire la avocatură şi a normelor de procedură civilă ce se referă la mandatul avocatului, cât şi Recomandarea CSJ nr.22, se deslușește clar că mandatul avocatului este un act juridic civil.
22. Mai declară că mandatul avocatului Nicolae Guminiuk care se contestă, nu corespunde Hotărârii Guvernului nr.158 din 28.02.2013 „Cu privire la aprobarea formularului şi modului de utilizare a mandatului avocatului şi al avocatului stagiar”, fiindcă nu conține datele obligatorii prevăzute în pct.6 lit. h) şi i) din prezenta Hotărâre de guvern, adică lipsește: numărul contractului de asistență juridică şi data semnării şi numărul deciziei coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat şi data semnării, lipsind şi semnătura clientului.
23. Afirmă reclamantul că, mandatul avocatului Nicolae Guminiuk ca act juridic civil contestat, este inexact şi incomplet. A fost încheiat fără intenția de a produce efecte juridice, deoarece în cazul acestui mandat lipseşte elementele definitorii ale acestui document şi anume,- intenţia de a da naştere de drepturi şi obligații de reprezentare.
24. Manifestarea de voință în cazul mandatului de avocat fictiv care se contestă, este falsă şi au avut ca scop inducerea în eroare a instanțelor de judecată, a dânsului ca persoană, altor persoane şi funcționari, creând aparența existenței actului juridic în realitate.
25. Există două trăsături definitorii privind stabilirea nevalabilității mandatului de avocat contestat ca act juridic civil, pe care instaţa urmează să le reţină

obligatoriu, prima trăsătură definitorie este - lipsa consimțământului său ca client (parte), manifestat prin neexprimarea voinței de a încheia acest mandat ca act juridic de reprezentare şi a doua trăsătură definitorie este, că prin intermediul mandatului contestate nici statul nu a împuternicit reprezentarea dânsului.

26. Susține că acest act juridic de reprezentare nu au fost emise la intenţia statului de drept Republica Moldova. Prin urmare nici prima trăsătură nu este îndeplinită, nici a doua, fapt stabilit din forma şi conținutul mandatului contestat ca act juridic civil, cât şi probele anexate la acţiune.
27. Relevă că din aceste considerente, nu este clară cauza (scopul) emiterea mandatului de avocat contestat ca acte juridic civil, care este obiectivul urmărit la încheierea acestui mandat, cine şi ce interes legitim a urmărit prin acest mandat, având în vedere faptul că nici dânsul nu a dat consimțământul încheierii lui şi nici statul de drept Republica Moldova nu a permis prin autoritățile sale o astfel de reprezentare.
28. Prin urmare, mandatul avocatului Nicolae Guminiuk ca act juridic civil contestat, sancționează încălcarea pct.6 lit. h) şi i) din Hotărârea Guvernului nr.158 din 28.02.2013 „cu privire la aprobarea formularului şi modului de utilizare a mandatului avocatului şi al avocatului stagiar”.
29. Prin prisma prevederilor art. 328 alin. (1) Cod civil, reclamantul Donos Tudor pe cale de acțiune, invocă nulitatea mandatului avocatului Nicolae Guminiuk, pe motivul interesului ce-l urmărește, constă în apărarea drepturilor fundamentale consacrate de art.8 din Convenție şi art.28 din Constituție, care susține că i-au fost violate de avocatul Nicolae Guminiuc.
30. Mai relatează reclamantul că, nu contestă calitatea asistenței juridice acordate de avocat, ci actul juridic (mandatul) care este unealta prin care a acționat avocatul la violarea drepturilor omului.
31. Afirmă reclamantul că, avocatul Nicolae Guminiuk contrar voinței sale şi contrar interesul statului şi-a preluat atribuții improprii şi a confecționat ilegal documentul oficial numit mandat şi a violat drepturile fundamentale garantate de art.8 din Convenție şi art.28 din Constituție.
32. Susține că, nu există nici o informație ce ar aprecia starea materială a dânsului la data emiterii documentului contestat. Ba mai mult că nu este clar din norma legală ce a avut în vedere legiuitorul prin expreisia „stare materială”. Astfel, consideră că există probabilitate că art.5 alin.(5) al Legii cu privire la avocatură este neconstituțional, de aceia norma dată nu poate fi aplicată în prezentul proces și ar împiedica aflarea adevărului, iar pârâtul s-ar ascunde de răspundere după aceste prevederi neconstituționale.
33. Declară reclamantul că, prin urmare, la ce sa referit legiuitorul prin starea materială a persoanei, astăzi este neclar, iar prin expresia de stare materială

se înţelege situaţia omului din punctul de vedere al bunurilor personale, al averii, bogăţie, sărăcie, vulnerabile, ect.

34. Consideră că în astfel de împrejurări, sintagma „Pornind de la starea materială a persoanei” din art.5 alin.(5) al Legii cu privire la avocatură, este extrem de vagă fiindcă nu indică la care stare materială a persoanei se referă,- la starea materială bogăție, sau sărăcie, sau persoana cu nivel minim.
35. În procesul judiciar în cauză potrivit procesului verbal al şedinţei de judecată avocatul N.Guminiuk declară că a fost impus să asigure apărare, nespecificînd cine l-a impus.
36. Potrivit explicaţiei Coordonatorului Oficiului Teritorial Bălţi al Consiliului Naţional pentru Asistenţă Juridică Garantată de Stat, V. Grijuc, el afirmă că avocatul Nicolae Guminiuk a acceptat la propunerea lui V. Grijuc acordarea asistenței juridice gratis lui Donos Tudor, în baza art.5 alin.(5) din Legea cu privire la avocatură, pornind de la starea materială.
37. Susține că, cum a fost calificată starea sa materială, sau cum a fost poziționat, fie sărac sau vulnerabil, ca avocatul Nicolae Guminiuk contrar voinței sale, contrar legilor, să emită mandat de avocat cu scop să-i acorde asistență juridică, iar în realitate să obțină date cu caracter personal despre mine violându-i drepturile fundamentale garantate de art.8 din Convenție şi art.28 din Constituție.
38. Consideră că în astfel de împrejurări, reglementarea susținută de sintagma „Pornind de la starea materială a persoanei’’ din art.5 alin.(5) al Legii cu privire la avocatură, este neconstituțională, discriminatorie, imprecisă, şi ar afecta accesul liber la justiție garantat de art.20 din Constituție, fiindcă în prezentul proces ar fi privat prin lege de satisfacția efectivă a instanţei.
39. Solicită reclamantul admiterea acțiuni, constatarea nulității absolute a actului juridic civil de reprezentare numit mandat de avocat emis la data de 12 septembrie 2014 și constatarea că a avut loc violarea art. 8 din Convenţie şi articolul 28 din Constituţie, odată cu emiterea mandatului contestat prin care avocatul Guminiuk Nicolae a accesat ilegal din materialele cauzei penale datele sale cu caracter peronal. Obligarea lui Nicolae Guminiuk să restituie taxa de stat în mărime de 100 lei reclamantului și să compenseze prejudiciul moral cauzat în urma punerii în aplicare a mandatului de avocat confecționat fără împuternicire din partea reclamantului şi fără împuternicirea statului.
40. La solicitarea reclamantului, în cadrul prezentului proces, au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Ministerul Justiției a RM.
41. La solicitarea pârâtului, a fost atras ca intervenient accesoriu în prezenta cauză civilă, Oficiul Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.

Poziția instanței de fond:

42. Prin hotărârea judecătoriei Orhei sediul Central din 08 august 2023, cererea de chemare în judecată depusă de Donos Tudor împotriva pârâtului Guminiuk Nicolae intervenient accesoriu Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat Oficiul Teritorial Bălți, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Uniunea Avocaților din Republica Moldova cu privire la constatarea nulității absolute a actului juridic civil de reprezentare numit mandat de avocat emis la data de 12.09.2014, restituirea taxei de stat și repararea prejudiciului moral, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

43. Invocând netemeinicia hotărârii judecătoriei Orhei sediul Central din 08 august 2023, Donos Tudor la 04 septembrie 2024 a declarat apel, depunând cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii nominalizate, solicitând casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea petiționarului să fie admisă.
44. Prin încheierea Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2023 nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen apelantului pentru depunerea cererii de apel motivate, și prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 150 lei.
45. La 06 decembrie 2023 Donos Tudor a depus cerere de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului înaintat, casarea hotărârii instanței de fond din 08 august 2023, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea reclamantului să fie admisă. Totodată a anexat dovada de plată a taxei de stat.
46. Prin încheierea Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2023 s-a acceptat cererea de apel depusă de Donos Tudor împotriva hotărârii judecătoriei Orhei sediul Central din 08 august 2023.
47. Prin încheierea Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 24 iulie 2024 prezenta cauză a fost transmisă conform competenței Curții de Apel Bălți.
48. La 27 septembrie 2024 prezenta cauză a fost repartizată prin intermediul PIGD completului de judecători în următoarea componență: Natalia Chircu (președinetele completului), Ivan Parii (judecător raportor), Dumitru Corolevschi.

Argumentele părților:

49. În motivarea cererii de apel s-a invocat argumentele din cererea inițială, suplimentar susține că instanța de fond neîntemeiat a respins cererea, iar concluziile expuse în hotărâre sunt în contradicție cu materialele cauzei.

50. La caz s-a solicitat instanţei constatarea nulităţii absolute a actului juridic civil de reprezentare numit mandat de avocat emis la data de 12.09.2014 de către pîrît, document prin care s-a produs ingerinţa în drepturile reclamantului consacrate de art.8 din Convenţie şi articolul 28 din Constituţie.
51. Mandatul de avocat, este un document de reprezentare, a cănii circulaţie legală este prevăzută de capitolul V al Codului Civil, art. 1030 din Codul civil (in redacţia până în 2019).
52. La cazul din speţă actul juridic civil contestat, emis de avocatul N.Guminiuk, este contrar art. 1030 din Codul civil(m redacţia până în 2019), fiindcă lipseşte partea (mandantul care îl împuterniceşte pe avocat să emită acest act de reprezentare. Lipsa mandantului la încheierea acestui act juridic contestat, constitue nulitate absolută fiindcă este lipsit de elementul esenţial -consimţământul părţii. Or reprezentarea prin mandat este un caz de consimţământ fapt stabilit de capitolul V al Codului Civil, art. 1030 din Codul civil.
53. Indică apelantul că instanța de fond nu a ținut cont de jurisprudența relevantă a Curţii Supreme de Justiţie: Recomandarea nr. 22 Privind unele aspecte ale reprezentării în procesul civil; Recomandarea nr. 96 din 8 februarie 2017 Cu privire la acordarea, prin procură, a împuternicirilor terţului de a încheia contract de asistenţă juridică şi de a semna mandatul cu avocatul; Aviz consultativ nr. 4ac-3/13 al Plenului Curţii Supreme de Justiţie cu privire la modul de aplicare a Legii cu privire la avocatură şi a normelor de procedură civilă ce se referă la mandatul avocatului.
54. N.Guminiuk de a emis mandat de avocat ca document de reprezentare a reclamantului, prin prisma art.2 lit.a) coraborat cu art.7 din Legea cu privire la avocatură şi coraborat cu art.27 alin.(3) din Legea cu privire la asistenţa juridică garantată de stat, atunci acest drept apărea doar după ce era emisă o decizie privind acordarea asistenţei juridice garantate de stat.
55. La cazul din speţă, potrivit materialului probatoriu, se dovedeşte cert că în privinţa avocatului Nicolae Guminiuk(pîrîtul), nu a fost emisă o decizie în condiţiile legii, ca să-i atribue dreptul de a emite mandatul de avocat ca document de reprezentare a lui Donos Tudor(reclamant).
56. Instanţa de judecată la judecarea pricinii nu a ţinut cont de acest aspect, ignorîndu-1.
57. Indică că Potrivit articolul 31/1 alin.(i) din Legea cu privire la asistenţa juridică garantată de stat.Prin urmare, instanţa de fond eronat susţine că pîrîtul a fost desemnat legal în condiţiile art.31^1 din Legea cu privire la asistenţa juridică garantată de stat, şi a emis legal mandatul de avocat ca document de reprezentare, or pîrîtul îşi exercita forma de activitate prin

cabinet, nu prin birou aşa cum cere legea. Acest fapt presupune o interpretare eronată a legislaţiei ce a denaturat adevărul pricinii.

58. Mai indică apelantul că însuși autorităţile statale au constatat că Coordonatorul Oficiului Teritorial Bălţi al CNAJGS Victor Grijuc, a comis abatere de la lege în procesul de desemnare a pîrîtului N.Guminiuk, fapt consemnat în ordonanţei de refuz în pornirea urmăririi penale şi clasarea procesului penal nr.20229780014. Astfel, consideră apelantul, fără nici un dubiu nu poate fi reţinută legalitatea actului juridic civil contestat în prezenta pricină.
59. Susține apelantul că trimiterea instanței de fond la Decizia Colegiul penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie în Decizia din 16 aprilie 2019, prin care s-a respins ca neîntemeiat recursul inculpatului Donos Tudor, unde s-a constatat că Gumeniuc N. legal a reprezentat interesele inculpatului Donos Tudor. nefiind încălcat în acest sens, dreptul inculpatului la apărare, este irelevantă. Or, la cazul din speţă se contestă actul juridic civil de reprezentare, numit mandat, prin care se reclamă încălcarea datelor cu caracter personal, prevăzute de art.28 din Constituţie şi art.8 din Convenţie.
60. Prezenta acţiune prin prisma art. 11 lit. c) Cod civil (în vigoare la momentul emiterii actului), care prevedea: apărarea dreptului civil se face inclusiv prin recunoaşterea nulităţii actului juridic. Iar potrivit art. 16 alin.(l) lit.c) Cod civil (în vigoare la momentul emiterii actului) prevedea că (1) Apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin: c) constatarea sau, după caz, declararea nulităţii actului juridic.
61. Apelantul Donos Tudor, fiind legal citat la adresa de domiciliu și adresa electronică indicată în cererea de apel motivat din 06.12.2023, nu s-a prezentat în ședința instanței de apel. Totodată, Colegiul denotă că apelantul, prin crererea de apel depusă, a solicitat examinarea apelului în lipsa sa.
62. Intimatul Gumeniuk Nicolae în ședința de judecată a solicitat respingerea apelului depus și menținerea hotărîrii primei instanțe fără modificări.
63. Intervenientul accesoriu Uniunea Avocaților din Republica Moldova prin referința depusă a solicitat anularea actelor judecătoreşti ale primei instanţe prin care a fost admisă cererea reclamantului-apelant de atragere a Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova în calitate de intervenient accesoriu. În motivarea referinței depusă a indicat că o eventuală anulare a mandatului de avocat sau constatare a violării art. 8 al Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi a articolului 28 din Constituţie nu este în măsură să creeze anumite obligaţii faţă de reclamant şi nici nu aduce atingere şi nici nu modifică raporturile juridice dintre Uniunea Avocaţilor din Republica Moldova şi avocatul pârât (f.d.136).

64. Intervenienții accesorii Ministerul Justiției a RM și Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat Oficiul Teritorial Bălți nu au depus referință la apel și nu s-au prezentat la ședința de judecată, fiind legal citați.
65. Prin urmare, Colegiul Civil în conformitate cu prevederile art. 379 CPC a dispus examinarea cauzei în lipsa apelantului și a intervenienților accesorii care au fost înștiințați despre data și ora examinării cauzei.

Aprecierea instanței de apel:

66. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, examinând motivele cererii de apel, înscrisurile, audiind participanții la proces Colegiul civil consideră apelul pasibil admiterii din următoarele motive:
67. Potrivit art. 362 alin.1 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
68. Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la 08 august 2023, iar cererea de apel a fost declarată la 04 septembrie 2023 prin urmare, Colegiul consideră că apelantul s-a încadrat în termenul prevăzut de lege pentru declararea apelului.
69. În conformitate cu art. 385 lit.„e” CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, dispunând încetarea procesului ori scoaterea cererii de pe rol dacă există temeiurile prevăzute la art.265 şi 267.
70. Conform art. 265 lit. a) CPC, instanţa judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă.
71. Conform prevederilor art. 33 alin.1) CPC, instanţele judecătoreşti judecă toate cauzele civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice şi autorităţilor publice privind apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime încălcate sau contestate, cauze pentru care legea nu prevede competenţa altor organe.
72. Potrivit art.5 alin.1 Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
73. Potrivit materialelor cauzei, petiționarul-apelant Donos Tudor a înaintat prezenta cerere în judecată în procedura contencioasă, prin care solicită constatarea nulității absolute a actului juridic civil de reprezentare numit mandat de avocat emis la data de 12 septembrie 2014.
74. Din suportul probator anexat la materialele cauzei, rezultă următoarea situație de fapt descrisă *infra*.

75. În anul 2014, de către Judecătoria Telenești, a fost solicitată desemnarea unui apărător în vederea apărării drepturilor și intereselor, în cadrul procesului penal de învinuirea lui Donos Tudor în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin (2) lit. a) și art. 328 alin. (2) lit. b) din Codul penal, 327 alin. (1) Cod penal, art. 309/1 alin. (1) Cod penal, art. 303 alin. (2) Cod penal și 349 alin. (1) Cod penal.
76. Astfel, în cadrul procesului penal în privința lui Donos Tudor, Nicolae Guminiuk a fost desemnat de către Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat Oficiul Teritorial Bălți (CNAGS), ca apărător.
77. La 02.12.2014 inculpatul Donos Tudor (reclamantul apelant) a solicitat instanței înlăturarea apărătorului Nicolae Gumeniuk, motivînd că acesta nu a făcut cunoștință în prealabil cu materialele cauzei, nu s-a interesat de învinuirea înaintată, nu face parte din corpul de avocați care acordă asistență juridică garantată de stat, acestea fiind temeiurile care pun la îndoială competența avocatului respectiv. (f.d. 17)
78. Potrivit procesului verbal al ședinței de judecată pe cauza penală cu nr. 1-121/14 din 02 decembrie 2014, la ședința de judecată a participat avocatul N. Gumeniuk în baza mandatului din 12.09.2014 cu licența 00541. Cererea inculpatului din 02.12.2014 de înlăturare a apărătorului Nicolae Gumeniuk din procesul penal a fost pusă în discuție și examinată, fiind respinsă. (f.d. 18)
79. Potrivit explicațiilor acordate la 14.08.2019 de Grijuc Victor – coordonator a OT Bălți al CNAGS, rezultă că în anul 2014, pentru inculpatul Donos Tudor, de către instanța de judecată a fost solicitat avocat din oficiu pentru a-i apăra interesele în cadrul ședinței de judecată. Dat fiind faptul că avocații înscriși în Registrul Național al persoanelor autorizate, care acordă asistență juridică calificată garantată de Stat, pe teritoriul raionului Telenești, nu aveau posibilitate de a participa în cadrul cauzei penale respective, l-a contactat telefonic pe avocatul N. Gumeniuk pentru a participa la ședința de judecată. Temei de desemnare a avocatului respectiv au servit prevederile art. 5 alin. (5) din Legea nr. 1260 din 19.07.2002. Ținînd cont de faptul că N. Gumeniuc la acel moment nu avea încheiat contract cu Oficiul privind acordarea asistenței juridice garantate de stat, respectiv nu putea fi emisă o decizie de desemnare a acestuia. (f.d. 22)
80. Potrivit Deciziei Curții Supreme de Justiție din 16.04.2019, pronunțată pe cauza nr. 1ra-258/2019, publicată pe portalul național al instanțelor de judecată https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=13561, rezultă următoarele:
81. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Teleneşti din 01 martie 2017, procesul penal în privința lui Donos Tudor în baza art. 327 alin. (1) Cod

penal, în baza art. 303 alin. (2) Cod penal, în baza art. 349 alin. (1) Cod penal și în baza art. 309/1 alin. (1) Cod penal, a fost încetat din motivul expirării termenului tragerii la răspundere penală, conform art. 60 Cod penal, cu liberarea de răspundere penală. Donos Tudor a fost condamnat în baza art. 328 alin. (2) lit. b) Cod penal și în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 84 Cod penal, la pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în Ministerul Afacerilor Interne pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând cu 01 martie 2017.

82. Prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 28 septembrie 2018 au fost admise apelurile declarate de către, inculpatul Donos Tudor, avocatul Crețu Doina în numele inculpatului Donos Tudor și apelurile suplimentare declarate de către avocatul Crețu Doina în numele inculpatului Donos Tudor și avocatul Murzac Angela în numele inculpatului Donos Tudor, casată, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 01 martie 2017 și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează: Donos Tudor recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 327 alin.(1), art. 3091 alin.(1), 303 alin.(2) art.349 alin.(1), a fost eliberat de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului prescripției atragerii la răspundere penală. Lui Donos Tudor, recunoscut vinovat în comiterea infracţiunilor prevăzute de art. 328 alin.(2) lit. b) Cod penal și de art. 328 alin.(2) lit. a) Cod penal, cu aplicarea art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracţiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de 5 (cinci) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii în Ministerul Afacerilor Interne pe un termen de 5 ani. Conform art.90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei lui Donos Tudor pe un termen de probațiune de 2 (doi) ani.

83. Prin Deciziei Curții Supreme de Justiție din 16.04.2019, s-au respins ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către avocatul Crețu Doina în numele inculpatului, de către inculpatul Donos Tudor și de către părțile vătămate Rusu Vladislav și Berliba Pavel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curţii de Apel Chișinău din 28 septembrie 2018. S-au admis recursurile ordinare declarate de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și de către partea vătămată Furculiță Ilie, casată decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chișinău din 28 septembrie 2018, în partea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, în cauza penală în privinţa lui Donos Tudor, rejudecată cauza şi

pronunţă o nouă hotărâre în această parte, prin s-a exclus aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, stabilind executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

84. După cum rezultă din partea descriptivă a Deciziei precitate, argumentul lui Donos Tudor precum că avocatul N. Gumeniuk a participat ilegal în cadrul cauzei penale a fost respins, Curtea constatând următoarele: ”la materialele cauzei penale este solicitarea şi încheierea judecătorului Stihi Vasile către Consiliul Naţional pentru Asistenţă juridică Garantată de Stat, Oficiul teritorial Bălţi privind acordarea asistenţei juridice garantate de stat prin desemnarea unui avocat de serviciu, pentru a participa pe cauza penală dată (f. d. 190-191, vol. IV), fiind totodată anexat şi mandatul avocatului Gumeniuc Nicolae (f. d. 194, vol. IV). Respectiv avocatul Gumeniuc N. legal a reprezentat interesele inculpatului Donos Tudor, nefiind încălcat în acest sens, dreptul inculpatului la apărare”.
85. Colegiul civil atestă că în speță, reclamantul apelant pretinde că obiectul juridic litigios constituie constatarea nulității unui act juridic civil de reprezentare, întemeindu-și pretenția pe prevederile art. art. 195, 217, 1030 Cod civil (în redacția de pînă la 01.03.2019), precum și art. art. 308, 327 și 1472 Cod civil în redacția actuală.
86. Cu întîietate, Colegiul denotă că reclamantul, solicită constatarea nulității unui document - mandat de avocat, ce a fost emis la 12.09.2014 și prezentat **în cadrul unui proces penal**.
87. Conform art. 6 pct. 1 Cod de procedură penală, act procedural reprezintă un document prin care se consemnează orice acţiune procesuală prevăzută de prezentul cod, şi anume: ordonanţă, proces-verbal, rechizitoriu, încheiere, sentinţă, decizie, hotărîre etc.;
88. Art. 70 alin. (7) Cod de procedură penală statutează că pentru confirmarea calităţii şi împuternicirilor sale, apărătorul prezintă organului de urmărire penală sau instanţei: 1) documentul ce confirmă apartenenţa lui la avocatură; 2) documentul ce confirmă că are permisiunea de a practica calitatea de apărător conform legislaţiei Republicii Moldova; 3) mandatul biroului de avocaţi sau un alt document ce îi confirmă împuternicirile. Potrivit alin. (8) al aceluiași articol, persoana care pretinde să participe în cauza dată în calitate de apărător, dar nu prezintă documentele ce îi confirmă calitatea şi împuternicirile de apărător nu este admisă să participe la desfăşurarea procesului penal în calitatea respectivă, fapt asupra căruia se adoptă o hotărîre motivată.
89. Conform art. 72 alin. (4) Cod de procedură penală, cererea de înlăturare din procesul penal a apărătorului se soluţionează de către procuror sau de

instanţă şi hotărîrea respectivă poate fi contestată numai de către persoana apărată, personal sau prin intermediul apărătorului său.

90. Capitolul V al Codului de procedură penală instituie un Capitol distinct ce reglementează instituția nulității actelor procedurale.
91. Astfel, potrivit art. 251 Cod de procedură penală (1) Încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea acelui act, fie au fost afectate caracterul echitabil al procesului penal sau drepturile părților. (2) Actele îndeplinite ulterior actului care a fost declarat nul sunt la rândul lor lovite de nulitate atunci când există o legătură directă între acestea și actul declarat nul. (3) În cazul în care constată nulitatea unui act, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată dispune, atunci când este necesar și dacă este posibil, refacerea acelui act cu respectarea dispozițiilor legale.
92. Articolul 251^1 Cod de procedură penală stabilește că (1) Determină întotdeauna aplicarea nulității încălcarea dispozițiilor privind: a) compunerea completului de judecată; b) competența instanțelor judecătorești după calitatea persoanei; c) publicitatea ședinței de judecată; d) participarea părților în cazurile obligatorii; e) prezența interpretului, traducătorului, dacă este obligatorie potrivit legii. (2) Nulitatea absolută se constată din oficiu sau la cerere. (3) Încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la alin. (1) poate fi invocată la orice etapă a procesului penal.
93. Articolul 251^2 Cod de procedură penală prevede că (1) Încălcarea dispozițiilor legale, altele decât cele prevăzute la art. 251^1, determină nulitatea actului în cazul în care a fost afectat caracterul echitabil al procesului penal sau drepturile părților. (2) Nulitatea relativă poate fi invocată de procuror, bănuit, învinuit, inculpat, de celelalte părți în cazul în care există un interes procesual propriu în respectarea dispoziției legale încălcate. (3) Nulitatea relativă se invocă:a) în cursul urmăririi penale – în timpul sau imediat după efectuarea actului ori, cel târziu, la terminarea urmăririi penale, când partea ia cunoștință de materialele dosarului; b) în instanța de judecată – numai pentru probele care sunt prezentate nemijlocit în instanță. (4) Prin derogare de la alin. (3), în cazul în care, din motive întemeiate, partea nu a avut posibilitatea de a lua cunoștință de materialele urmăririi penale până la trimiterea cauzei în judecată, nulitatea relativă poate fi invocată în instanța de judecată. (5) Nulitatea relativă nu se aplică și nu duce la anularea actului în cazul în care persoana interesată nu a invocat-o în termenul prevăzut de lege.

94. Astfel, Colegiul constată tranșant că instituția nulității actelor de procedură, emise în cadrul unui proces penal, este reglementată de prevederile Codului de procedură penală, care expres prevăd temeiurile de nulitate relativă și absolută a actelor emise în cadrul procesului penal, precum și efectele nulității acestor acte.
95. Reclamantul apelant pretinde că mandatul depus de avocatul Gumeniuk Nicolae la 12.09.2014 în cadrul procesului penal de învinuirea lui Donos Tudor în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin (2) lit. a) şi art. 328 alin. (2) lit. b) din Codul penal, 327 alin. (1) Cod penal, art. 309/1 alin. (1) Cod penal, art. 303 alin. (2) Cod penal și 349 alin. (1) Cod penal, reprezintă un act juridic civil, în sensul art. 308 Cod civil în redacția actuală și art. 195 Cod civil (în redacția de pînă la 01 martie 2019). Mai susține reclamantul că mandatului respectiv îi sunt aplicabile prevederile art. 1030 Cod civil (în redacția de pînă la 01 martie 2019), ce se referă la contractul de mandat.
96. Conform art. 195 alin. (1) Cod civil (în redacția de pînă la 01.03.2019) actul juridic civil este manifestarea de către persoane fizice şi juridice a voinţei îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea drepturilor şi obligaţiilor civile. Aceiași noțiune a actului juridic civil o conține și dispoziția art. 308 Cod civil în redacția actuală.
97. Colegiul atestă că finalitatea actelor juridice este crearea, modificarea sau stingerea unor **drepturi şi obligaţii civile concrete**. Prin această trăsătură actul juridic civil se deosebeşte de actele juridice din alte ramuri de drept, inclusiv dreptul procesual penal.
98. Astfel, mandatul de avocat depus în cadrul unui proces penal, nu poate fi considerat un act juridic civil, or, acesta nu conține elementele definitorii ale actului juridic civil, nefiind îndreptat spre naşterea, modificarea sau stingerea drepturilor şi obligaţiilor civile.
99. Prin urmare, acestui document procesual nu-i pot fi atribuite nici elementele contractului de mandat, reglementat de prevederile art. 1030 Cod civil (în redacția de pînă la 01 martie 2019), care stipula că prin contractul de mandat o parte (mandant) împuterniceşte cealaltă parte (mandatar) de a o reprezenta la încheierea de acte juridice, iar aceasta, prin acceptarea mandatului, se obligă să acţioneze în numele şi pe contul mandantului, prevedere similară ce se conține și în art. 1472 Cod civil în redacția actuală.
100. Or, esenţa juridică a raportului juridic civil de mandat constă în posibilitatea figurării în calitate de parte (subiect) a acestui raport prin intermediul unei alte persoane terţe, împuternicită să reprezinte în astfel de raporturi interesele patrimoniale ale persoanei reprezentate. Anume prin această

particularitate juridică a raportului de mandat, legislatorul scoate în relief calitatea specifică a mandatului ca formă juridică de intermediere.

101. În speță, mandatul de avocat depus în cadrul unui proces penal, nu instituie un raport juridic civil de reprezentare la încheierea de acte juridice civile, **dar împuternicește avocatul de a reprezenta interesele bănuitului, învinuitului, inculpatului în cadrul unui proces penal**, proces ce are ca scop protejarea persoanei, societăţii şi statului de infracţiuni, precum şi protejarea persoanei şi societăţii de faptele ilegale ale persoanelor cu funcţii de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracţiunilor presupuse sau săvîrşite, astfel ca orice persoană care a săvîrşit o infracţiune să fie pedepsită potrivit vinovăţiei sale şi nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală şi condamnată.
102. În asemnea circumstanțe, Colegiul conchide că instanța de fond, eronat a stabilit că între Donos Tudor și Gumeniuk Nicolae s-ar fi instituit raporturi juridice civile de reprezentare, în temeiul mandatului de avocat depus la 12.09.2014.
103. Reiterând normele legale citate supra Colegiul conchide că cerința de anulare a mandatului de avocat, precum și de apreciere a legalității participării avocatului la desfăşurarea procesului penal, ține de competența exclusivă a instanței ce a examinat cauza penală de învinuirea lui Gumeniuk Nicolae, urmînd a fi examinată în cadrul procedurii penale și nu a procedurii civile, din care motiv apelul declarat de Donos Tudor urmează a fi admis.
104. Drept urmare, Colegiul Civil consideră necesar în temeiul art. 265 lit. a) CPC de a înceta procesul civil intentat la cererea reclamantului apelant Donos Tudor împotriva pârâtului Guminiuk Nicolae intervenient accesoriu Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat Oficiul Teritorial Bălți, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, pe capătul de cerere cu privire la constatarea nulității absolute a mandatului de avocat emis la data de 12.09.2014, pe motiv că cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă.
105. Cu referire la pretenția reclamantului apelant privind constatarea violării art. 8 CEDO și a art. 28 din Constituție, odată cu emiterea mandatului contestat prin care avocatul Nicolae Gumeniuk a accesat ilegal din materialele cauzei penale datele lui Donos Tudor cu caracter personal, Colegiul consideră corectă soluția instanței de fond privind respingerea pretenției respective.
106. Colegiul denotă că reclamantul își motivează această pretenție prin faptul că avocatul Nicolae Gumeniuk, în accepțiunea sa, a confecționat ilegal mandatului de avocat la 12.09.2014, care este de drept nul și prezentîndu-l instanței de judecată, a obținut acces la materialele cauzei penale unde se conțineau date cu caracter personal despre Donos Tudor.

107. Colegiul apreciază aceste argumente drept nefondate și lipsite de suport probator. Or, chestiunea legalității participării avocatului Nicolae Gumeniuk în cadrul procesului penal de învinuirea lui Donos Tudor în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin (2) lit. a) şi art. 328 alin. (2) lit. b) din Codul penal, 327 alin. (1) Cod penal, art. 309/1 alin. (1) Cod penal, art. 303 alin. (2) Cod penal și 349 alin. (1) Cod penal, a fost soluționată la ședința de judecată din 02 decembrie 2014 pe cauza penală cu nr. 1-121/14, unde s-a pus în discuție cererea inculpatului din 02.12.2014 de înlăturare a apărătorului Nicolae Gumeniuk din procesul penal, cererea respectivă fiind respinsă.
108. Mai mult ca atît, Colegiul atestă că argumentul participării ilegale a avocatului Nicolae Gumeniuk în cadrul procesului penal de învinuirea lui Donos Tudor, a constituit și unul din temeiurile de recurs a Deciziei Curţii de Apel Chișinău din 28 septembrie 2018, argument care a fost respins ca neîntemeiat prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 16.04.2019.
109. Astfel, odată ce instanțele de fond, apel și recurs au constatat legalitatea participării avocatului Nicolae Gumeniuk în cadrul procesului penal de învinuirea lui Donos Tudor, pretenția reclamantului apelant privind încălcarea dreptului său garantat de art. 8 CEDO și a art. 28 din Constituție, este neîntemeiat.
110. În circumstanțele date, Colegiul civil consideră necesar să admită apelul declarat de apelantul Donos Tudor și să caseze parțial hotărârea judecătoriei Judecătoriei Orhei sediul Central din 08 august 2023, cu dispunerea încetării procesului civil pe capătul de cerere cu privire la constatarea nulității absolute a mandatului de avocat emis la data de 12.09.2014, pe motiv că cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă și să mențină în rest hotărârea judecătoriei Orhei, sediul Central din 08 august 2023, fără modificări.
111. Conducându-se de prevederile art. 385 lit. e) CPC, Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți,-

D e c i d e :

Admite apelul declarat de apelantul Donos Tudor.

Casează parțial hotărârea Judecătoriei Orhei sediul Central din 08 august 2023, cu emiterea unei noi hotărâri după cum urmează:

Se încetează procesul civil în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Donos Tudor împotriva pârâtului Guminiuk Nicolae intervenient accesoriu Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat Oficiul Teritorial Bălți, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Uniunea Avocaților din

Republica Moldova, pe capătul de cerere cu privire la constatarea nulității absolute a mandatului de avocat emis la data de 12.09.2014, pe motiv că cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

În rest, hotărârea judecătoriei Orhei, sediul Central din 08 august 2023 se menține fără modificări.

Decizia este definitivă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecător **Natalia Chircu**

Judecătorii **Ivan Parii** **Dumitru Corolevschi**